

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
20/5512 - 5

Saksbeh.:
Mariam Fulger, 477 00 541

Dato:
25.09.2020

Høringssvar fra Oslo kommune - Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevernsarbeid

Jeg viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 19. juni 2020, der et høringsnotat med forslag til forskrift om retningslinjer for to barnevernsfaglige masterutdanninger sendes på høring. Høringsfristen er satt til 30. september 2020.

Oslo kommunes sender inn separate høringssvar på de to forslagene. Dette høringssvaret omhandler forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevernsarbeid. Det er stilt 10 spørsmål til høringsinstansene. Oslo kommunes svar fremkommer under hvert spørsmål.

Innledning

Dette forslaget til forskrift om nasjonale retningslinjer for masterutdanning må ses i sammenheng med Barne- og familiedepartementets høringsnotat om kompetanse i barnevernet. Oslo kommune vil vise til vårt høringssvar på denne, der Oslo kommune ikke ønsket å ta stilling til hvorvidt det bør innføres et krav om masterutdanning før innholdet i en slik mastergrad er spesifisert. Slik forskriftene fremstår per nå, vil ikke Oslo kommune kunne støtte et krav om master. Oslo kommune er av den oppfatning at begge forskriftene må innrettes annerledes dersom utdanningene skal kunne være i tråd med tjenestenes kompetansebehov nå og i fremtiden. Det ville etter Oslo kommunes syn vært mer fornuftig å legge til rette for masterstudier som inneholdt lengre praksisperioder og fokuserte på praksisbasert læring. Det er også viktig å sikre at erfarne medarbeidere ikke forsvinner fra barneverntjenesten, ved å innføre et for rigid krav om masterutdanning.

Kunnskapsdepartementet skriver at forslagene til forskrift om retningslinjer for to barnevernfaglige masterutdanninger skal vektlegge utvikling av analytisk og klinisk kompetanse og være relevante for arbeid i kommunal barneverntjeneste så vel som barneverninstitusjoner. Dette begrunnes med at flere stortingsmeldinger og utredninger har tatt opp behovet for mer spesialisert kompetanse og flere med utdanning på masternivå i barnevernet.

Oslo kommune støtter opp om departementets ønske om å styrke kompetansen i tjenestene og gjøre barnevernvernet til et bedre arbeidssted. Oslo kommune er av den oppfatning at fremtidige masterutdanninger først og fremst må sikre at studenter gjøres i stand til å utøve en barnevernspraksis som er i tråd med FNs barnekonvensjon, slik Stortingets vedtak 637 presiserer. I vedtak 637 bes regjeringen sikre at forslagene til ny barnevernlov er i tråd med FNs barnekonvensjons prinsipper om barns rett til informasjon, til å bli hørt, beslutninger til barnets beste og barns rett til privatliv. Dette må

også gjelde når eventuelle masterstudier skal utformes, da Barnekonvensjonen går foran i alle spørsmål ved eventuell motstrid.

Oslo kommune vil presisere hvor viktig det er å se hen til tidsaktuelle rapporter om hva som er utpekt som hovedutfordringer i dagens barnevern. Oslo kommune ser det som svært alvorlig at barnevernet ikke i tilstrekkelig grad evner å beskytte barn som er utsatt for vold, seksuelle overgrep eller omsorgssvikt. Det er i flere kilder, som for eksempel NOU 2012:12 Svikt og Svik, Helsetilsynets «Det å reise vasker øynene» og Barneombudets «De tror vi er shitkids», vist til at barn ikke snakkes tilstrekkelig med og at deres formening om kjerneutfordringer i eget liv ikke fremkommer i saken. Dette har også både Landsforeningen for barnevernsbarn og Forandringsfabrikken påpekt i årevis, og det er et hovedtema i kunnskapsoppsummeringene som kunnskapscenteret Forandringsfabrikken har gjennomført. I svært mange saker har viktig informasjon om barns behov gått tapt, og det er iverksatt hjelpetiltak som ikke har hatt noen effekt.

Hvordan ansatte i barnevernet møter barn, snakker med dem og lytter til dem, vil være avgjørende for hvor konstruktive, effektive og samarbeidende treffpunktene og gangen i en barnevernssak blir. Gode barnevernansatte må kunne sette FNs barnekonvensjon ut i livet slik at de reelt oppfyller barns menneskerettigheter, evner å tenke etisk og kritisk, og samtidig inneha personlige egenskaper som gjør dem i stand til å samarbeide og skape tillit. Barnet må alltid få tilpasset og forståelig informasjon og få mulighet til å snakke fritt, slik FNs barnekonvensjon forplikter oss til. Informasjonen barnet gir må beskyttes, i tråd med barnets rett til privatliv og plikten til å beskytte barnet mot alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbruk, vanskjøtsel eller forsømmelig behandling, mishandling eller utnyttning, herunder seksuelt misbruk.

Ansatte med mengdetrening i å omsette kunnskap om omsorgssvikt, vold og overgrep, og som har et menneskesyn og verdier som tilsier at de behandler barn, unge og foreldre i barnevernet med respekt og varme er verdifulle, og det er ikke nødvendigvis en fullgått master som har gitt dem denne kompetansen. Oslo kommune frykter at man ved å innføre krav om videreutdanning kan risikere å miste noen slike medarbeidere.

Eventuelle masterstudier bør fremme et barnesyn og verdier som er i tråd med FNs barnekonvensjon, med en sterk vektlegging av profesjonsetikk, maktforhold og kritisk tenkning. Barn og unges beste skal ligge til grunn i alt barnevernfaglig arbeid. Oslo kommune ønsker derfor at fremtidige masterutdanninger har et stort fokus på hvordan barnevernansatte skal sikre barn og unges medvirkning i alle faser av en barnevernssak, samt i videreutviklingen av faget.

Oslo kommune anser at lengre utdanning kan gi bedre kompetanse og heve statusen og attraktiviteten til yrket. Et utdanningskrav kan bidra til å øke forståelsen og innsikten i komplekse forhold i familiene, sette barnevernansatte bedre i stand til å gi god hjelp samtidig som de evner å løfte blikket og se kritisk på egen praksis og på systemene.

Oslo kommune vil be Departementet sikre at eventuelle mastergradsutdanninger ikke fører til økt byråkratisering, teoretisering og «fremmedgjøring» eller avstand til dem man skal hjelpe. Vi bør unngå at barnevernansattes tilnærming til faget blir for akademisk og på bekostning av det praktiske, sosiale arbeidet. De ansatte skal ikke «bare» utøve et fag, men treffe barn og deres familier på det menneskelige plan. Den enkeltes personlige egnethet er av vesentlig betydning for hvordan de løser sine arbeidsoppgaver. Derfor må både personlige egenskaper, relasjonell kompetanse og egnethet vektlegges sterkt i et masterstudium.

Slik det ble formidlet i høringsvar til Barne- og familiedepartementet 13.08.20, vil Oslo kommune presisere at noen forutsetninger og kompetanser er spesielt viktige i en barnevernfaglig masterutdanning. Disse utdypes i høringsvaret, men oppsummeres til følgende:

- Masterstudier bør være praksisnære og gi rom for lengre praksisperioder.
- Masterstudier må vektlegge FNs barnekonvensjon spesielt, og sikre at studentene lærer å omsette denne til praksis i møte med barn, unge, foreldre og øvrige samarbeidspartnere.
- En økt teoretisering på masterstudier må ikke gå på bekostning av den erfaring, opplevelse og oppdagelse som praksis tilbyr. Et kompetanseløft i barnevernfaget må ikke bidra til mindre tillit til barnevernet i befolkningen, men ta høyde for mangfoldet, klassedimensjoner og annet som er viktig for tillit. Det er først i feltet man blir gitt mulighet til å reflektere over teori i møte med praksis.
- Masterstudier bør fremheve grunnprinsippene i godt sosialt arbeid.
- Masterstudier bør baseres på kunnskapstriangelet, der oppsummert kunnskap fra barn og unge vektet like mye som de øvrige to delene.
- Masterstudier bør fremme et barnesyn og verdier som er i tråd med FNs barnekonvensjon, med en sterk vektlegging av profesjonsetikk, maktforhold og kritisk tenkning.

Svar på høringsspørsmål

1) Utkastet til forskrift må blant annet ses i sammenheng med regjeringens høringsnotat om kompetanse i barnevernet, der det foreslås å innføre krav om mastergrad for visse oppgaver i barnevernet. I hvilken grad vurderes læringsutbyttebeskrivelsene i utkastet til forskrift å dekke behovet for kompetanse i barnevernet?

Oslo kommune vurderer at utkastet til forskrift i for liten grad dekker behovet for kompetanse i barnevernet, og at forskriften må klargjøres, presiseres og utfylles. Hovedgrunnen til dette er at utkastet til forskrift ikke i tilstrekkelig grad sikrer at kandidater som tar master i barnevernarbeid tilegner seg den barnevernfaglige kompetansen som er nødvendig for å kunne utføre godt og forsvarlig arbeid i barneverntjenester og på barneverninstitusjoner, jf. svar på spørsmål 5.

Slik utkastet til forskriftene fremstår nå er det uklart hva som skiller masterutdanningene i henholdsvis barnevern og barnevernsarbeid, og formålet med hver utdanning fremstår som noe tilfeldig. Oslo kommune anbefaler at likhetene og forskjellene mellom master i barnevernarbeid og master i barnevern presiseres, og at det klarere bør fremgå på hvilken måte masteren i barnevernarbeid bidrar til å kvalifisere kandidater uten bachelor i barnevern til stillinger i barneverntjenesten og i barneverninstitusjoner.

Tittelen «Masterutdanning i barnevernsarbeid» er for lik tittelen «Masterutdanning i barnevern», noe som bidrar til at forskjellen mellom utdanningene blir uklar. Tittlene bør gjenspeile utdanningenes innhold slik at master i barnevernsarbeid ikke blir forvekslet med master i barnevern. En masterutdanning i barnevern innebærer betydelig mer barnevernfaglig kunnskap og ferdigheter enn master i barnevernsarbeid. Tilsvarende vil en masterutdanning i barnevernsarbeid innebære kompetanse og ferdigheter som ikke dekkes gjennom en masterutdanning i barnevern. Forskjellen i kompetanse og ferdigheter som utdanningene tilbyr bør gå klart frem av forskriftene. Begrunnelsen for å ha to masterutdanninger som begge kvalifiserer til arbeid i barneverntjenesten og på barneverninstitusjoner må også fremgå, slik at det er klart for både aktuelle kandidater, arbeidsgivere og fagfelt hvilken kompetanse kandidatene tilegner seg

2) I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Vi ber særlig brukerorganisasjoner gi innspill på dette spørsmålet.

Oslo kommune vurderer at utkastet til forskrift ikke er tilstrekkelig spesifisert til at brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene ivaretas. Det bør etterstrebes at utkast til nasjonale retningslinjer sikrer at kandidatene har grunnleggende, nødvendig og relevant barnevernfaglig kompetanse, og at de kan anvende denne i arbeid med det konkrete barnet og dets familie i det komplekse og tverrfaglige fagfeltet barnevern representerer, jf. svar på spørsmål 5.

Videre vurderes det som nødvendig av at mastergradsutdanningen inneholder krav om kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold, minoritetsstress, bred forståelse av minoriteter, sammensatte identiteter og familiemangfold. Det er viktig at retningslinjen nevner hvordan utdanningen skal ivareta kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold, fordi fraværet av en slik kompetanse kan føre til manglende tilrettelegging eller omsorgssvikt og diskriminering i barnevernet mot særlig utsatte barn.

Barn og unge som bryter med normer for kjønn og seksualitet er en mangefasettert gruppe med ulike livssituasjoner og behov. Det er likevel noen fellesnevner. Barn og unge som bryter med normer for kjønn og seksualitet er mer utsatt for minoritetsstress, har større sjanse for psykisk uhelse, større sjanse for mobbing i skolen og større sjanse for å ha et vanskelig forhold til egen familie. Ansatte i barnevernet kommer til å møte skeive barn og unge ofte og i mange ulike situasjoner, og må derfor inneha kompetanse på kjønn og seksualitet, og klare å se og ivareta den enkeltes behov på en faglig forsvarlig måte.

For øvrig vises det til *Felles forskrift om felles rammeplan for helse-og sosialfagutdanninger* under paragraf 2, punkt 2, at *"Etter fullført helse- og sosialfagutdanning skal kandidaten ha følgende læringsutbytte: Kandidaten har kunnskap om inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder, slik at kandidaten bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet."* I *Forskrift om nasjonal retningslinje for barnevernspedagogutdanning* står det samme punktet under paragraf 10, bokstav e.

Videre oppfordrer Oslo kommune departementet til å se hen til resultatene fra forskningsprosjektet *"Barnevernet i et lhbt-perspektiv"*. Disse bør gjennomgå i forbindelse med videre utarbeidelse av retningslinjene, for å se om det kan være anbefalinger derfra som bør inkluderes i retningslinjene.

3) Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonenes behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning)? Vi ber særlig utdanningsinstitusjonene gi innspill på dette spørsmålet.

Oslo kommune vurderer at utkastet til forskrift er for lite konkretisert, og anbefaler at de enkelte kompetanseområdene konkretiseres og spesifiseres ytterligere. Slik det nå står, blir innholdet i, og vekten av, de enkelte kompetanseområdene i for stor grad overlatt til utdanningsinstitusjonene. Det øker risikoen for at kandidatenes kompetanse vil variere ut fra hvilken utdanningsinstitusjon masterutdanningen er avlagt ved.

4) Formålet med forskriften er å sikre at kandidater med samme utdanning får samme sluttkompetanse uavhengig hvilken utdanningsinstitusjon de er utdannet ved. Hvordan vurderes dette å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene?

Oslo kommune vurderer at læringsutbyttebeskrivelsene ikke er tilstrekkelig presisert. Særlig er det uklart hva begrepet «avansert kunnskap» innebærer. Oslo kommune vil videre understreke at en detaljert læringsutbyttebeskrivelse i forskriften må sikre at studentene tilegner seg den grunnleggende, nødvendige, og relevante barnevernfaglige kompetansen som kvalifiserer for arbeid i barneverntjenester og på barneverninstitusjoner.

5) Er det kompetanse som mangler i høringsutkastet til forskrift? I så fall hvilke?

Oslo kommune vurderer at det må presiseres og konkretiseres på hvilken måte masteren i barnevernarbeid bidrar til å kvalifisere kandidater uten bachelor i barnevern til stillinger i barneverntjenesten og i barneverninstitusjoner. Dette bør eksplisitt fremgå i § 2 «Formål med

utdanningen» og § 3 «Kompetanseområder», og presiseres i kapittel 3 «Barnevernsarbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner».

Etter vårt syn sikrer ikke utkastet til forskrift at de som har en annen bachelor enn bachelor i barnevern får nødvendig, grunnleggende og relevant barnevernfaglig kjernekompetanse gjennom masterutdanningen i barnevernarbeid. Oslo kommune foreslår at det presiseres at kandidatene skal ha kunnskap om følgende:

- Nyere utviklingspsykologiske perspektiver
- Nyere kunnskap om symptomer og konsekvenser av omsorgssvikt, seksuelle overgrep, rus, vold og traumer for det enkelte barn og for utøvelse av foreldreskap
- Nyere kunnskap om metoder og fremgangsmåter for å forebygge, redusere og endre risikofaktorer og etablere og styrke beskyttelsesfaktorer i barnets omsorgssituasjon og oppvekstmiljø
- Kunnskap om systematisk barnevernarbeid og evalueringer av tiltak
- Kunnskap om undersøkelser/utredning, vurdering og tiltak
- Kunnskap om miljøterapi
- Kunnskap om tilrettelegging av samtaler med barn og foreldre, relasjonell og kommunikativ kompetanse og ferdigheter
- Kunnskap om barn og unges medvirkning i egen sak, og kunnskap om hvordan barn og unge kan involveres i tjenesteutvikling
- Kunnskap om og ferdigheter innen systematisk dokumentasjon av saksbehandling og miljøterapi, herunder dokumentasjon av konkrete vurderinger i den enkelte sak, konklusjoner og begrunnelser for valg av tiltak (forvaltningskompetanse)
- Kunnskap om barnevernfeltet som system og samarbeid med andre instanser, herunder barnehage, skole, NAV, BUP, PPT og andre
- Kunnskap om konsekvenser av levekår og fattigdom
- Kunnskap om politikkutforming og velferdspolitik som innvirker på barns oppvekst og velferd
- Kunnskap om relevante sosiologiske perspektiver om blant annet makt og samfunn
- Fordypende kunnskap om forsvarlig rettsanvendelse og rettssikkerhet i barnevernet og på barneverninstitusjoner (samme kunnskaper og ferdigheter som for master i barnevern)

Oslo kommune foreslår videre at det fremgår klart av forskriften at kandidatene i tillegg til å kunne ha kunnskap om disse områdene, også skal kunne *anvende* denne kunnskapen i arbeid med barn og familier, i det komplekse og tverrfaglige feltet barnevernet inngår i. Dette bør gjennomgående fremgå i forskriften, og særlig eksplisitt i kapittel 3, herunder spesielt § 7 og § 8.

Det bør vurderes om den barnevernfaglige kompetansen skal integreres i masterutdanningen, eller om den skal gis gjennom en obligatorisk tilleggsmodul. Sistnevnte kan for eksempel være i form av et forkurs, eller emne i løpet av studiet for de kandidater som ikke har bachelor i barnevern. Uavhengig av metode bør forskriften utformes slik at utdanningen sikrer at studenter uten bachelor i barnevern får relevant, nødvendig og grunnleggende barnevernfaglig kjernekompetanse, slik at de er kvalifisert for arbeid i barneverntjenester, på barneverninstitusjoner og de særskilte oppgavene masterutdanning er en forutsetning for å utføre, på linje med de som har fullført master i barnevern.

Oslo kommune foreslår at § 2 «Formål med utdanningen», annet ledd, bør presiseres slik at det klart fremgår at kandidatene skal inneha nødvendig og tilstrekkelig barnevernfaglig kunnskap, samt en presisering av hva innholdet i dette er. Videre må det fremgå at formålet med utdanningen også er at kandidatene kan anvende den barnevernfaglige kunnskapen i møte med det konkrete barnet og dets familie, i et komplekst og tverrfaglig fagfelt.

Oslo kommune foreslår at § 3 «Kompetanseområder» utvides til å inkludere barnevernfaglig kompetanse på måten som beskrevet over, samt systemforståelse, samfunnsforståelse og juridisk

kompetanse. Sistnevnte må likestilles med master i barnevern, og kandidatene bør også gjennomføre nasjonal deleksamen i juss. At kandidatene har grunnleggende barnevernfaglig kompetanse og har nasjonal deleksamen i juss, vil sikre at også de som har annen fagbakgrunn enn bachelor i barnevern har nødvendig og tilstrekkelig barnevernfaglig kompetanse for arbeid i barneverntjenester og på barneverninstitusjoner.

Oslo kommune foreslår at § 6 «*Perspektiver på barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner – generell kompetanse*» bør utvides til å omfatte at kandidatene skal kunne begrunne og dokumentere barnevernfaglige vurderinger, konklusjoner og valg av tiltak, herunder evaluere valgte tiltak.

Oslo kommune foreslår videre at Barnekonvensjonen eksplisitt nevnes under § 7 «*Barnevernsarbeid med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner*», bokstav g. Dette bør presiseres og inkluderes ettersom barn er gitt særlige rettigheter i kraft av sin avhengighet og sårbarhet i tillegg til at de omfattes av de generelle menneskerettighetene. Siden Norge ikke har ratifisert Barnekonvensjonens tredje tilleggsprotokoll, har barn ikke en individuell klagemulighet til en internasjonal instans når deres rettigheter ikke oppfylles. At kandidatene derfor har inngående kunnskap om BK, er nødvendig for å påse at barns særlige rettigheter faktisk oppfylles. Inngående kjennskap til Barnekonvensjonen er også sentralt for å kunne forstå at barns rettigheter i noen saker står i motstrid til foreldres rettigheter, for eksempel etter EMK. Til forskjell fra påståtte brudd på rettigheter etter Barnekonvensjonen, kan påståtte brudd på rettigheter etter EMK påklages til og behandles av den Europeiske menneskerettsdomstol (EMD). At kandidatene kjenner til dette vil være sentralt for å kunne ivareta barns rettigheter, samt for å kunne forstå, tolke og anvende rettspraksis fra nasjonale og internasjonale domstoler, herunder EMD.

Videre foreslår Oslo kommune at FN-konvensjonen om retter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) omtales i Kapittel 3. Konvensjonen skal sikre respekt for de gjeldende sivile, politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle rettene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og er derfor viktig for kandidatene å ha kjennskap til.

Oslo kommune vil foreslå en redigering av tekst i § 8 f. Dette da utdanningen bør utvikle kunnskap om og sensitivitet for mennesker med funksjonsnedsettelse, andre kulturer, minoriteter og flyktninger, så vel som samer og urbefolkning. Oslo kommune savner også punkter om utvikling av personlige egenskaper, kunnskap om hvordan snakke med barn og voksne, hvordan møtes på det menneskelige plan og læringsutbytte på egen rolle i § 8.

6) Er det innhold som bør tas ut eller nedtones i utdanningen? I så fall hva:

Oslo kommune vil anbefale Departementet å vurdere hvorvidt kompetanseområdet «*Innovasjon og fagutvikling i møte med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner*» og kapittel 4 «*Læringsutbytte for kompetanseområdet innovasjon, og fagutvikling i møte med barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner*», herunder § 10, § 11 og § 12, bør tas ut eller tones ned i utkastet til forskrift. I utkastet til forskrift kan det synes som om fagutviklings- og innovasjonsarbeid går foran tilegnelsen av barnevernfaglig kompetanse. Ettersom masterutdanningen i barnevernarbeid er åpen for kandidater med annen utdanningsbakgrunn, herunder også kandidater uten sosialfaglig bakgrunn, er det helt sentralt at kandidatene tilegner seg nødvendig og grunnleggende barnevernfaglig kompetanse gjennom masterutdanningen. Dette vil gjøre at de er kvalifisert for arbeid i barneverntjenester, på barneverninstitusjoner og de særskilte oppgavene masterutdanning er en forutsetning for å utføre, på linje med de som har fullført master i barnevern, jf. svar på spørsmål 5.

Under forutsetning av at kandidatene har tilegnet seg den nødvendige og grunnleggende barnevernfaglige kompetansen, samt har oppøvet ferdighetene til å anvende den, kan kandidatene også bidra til fagutvikling og innovasjon på barnevernfeltet, jf. svar på spørsmål 5 og spørsmål 7. Oslo kommune mener likevel at dette er underordnet tilegnelsen av den grunnleggende barnevernfaglige kompetansen.

Kapitel 3 dreier seg om læringsutbyttet for kompetanseområdet «barnevernarbeid med barn, unge og familier i «utsatte livssituasjoner». Ettersom omsorgssvikt kan foregå i alle samfunnslag og i alle livssituasjoner, kan formuleringen «utsatte livssituasjoner» bidra til å tilsløre hjelpebehov hos familier som tilsynelatende ikke er i en sårbar livssituasjon, for eksempel på grunn av god økonomi, utdanning, materielle goder, m.m. Oslo kommune foreslår derfor at begrepet «utsatte livssituasjoner» tones ned i utkastet til forskrift.

7) I kapittel 5 Opptakskrav, studiets oppbygning og praksisstudier er det beskrevet opptakskrav til masterutdanning i barnevernsarbeid. Vi ber høringsinstansene vurdere hvorvidt forskriften bør omtale opptakskrav og hva opptakskravene eventuelt bør være.

Oslo kommune mener det er helt sentralt at kandidater uten bachelor i barnevern får tilegnet seg grunnleggende, relevant og nødvendig barnevernfaglige kompetanse gjennom masterutdanningen. Det bør vurderes om denne kompetansen skal tilegnes gjennom et obligatorisk forkurs eller integreres i masterutdanningen, jf. svar på spørsmål 5.

Oslo kommune vurderer at opptakskravene bør spesifisere at det er krav om et års barnevernfaglig relevant yrkeserfaring eller veiledet barnevernfaglig praksis i bachelorstudiet. Dersom dette ikke tas til følge, anbefaler Oslo kommune at studenter som ikke har bachelor i barnevern eller veiledet barnevernfaglig praksis i bachelorutdanningen, bør ha obligatorisk veiledet barnevernfaglig praksis underveis i masterutdanningen. Dette er sentralt for at studentene skal kunne oppøve ferdighetene i å anvende den barnevernfaglige kompetansen, og en forutsetning for at studentene skal kunne tilegne seg den barnevernfaglige innsikten utdanningen er ment å gi.

8) Det er foreslått nasjonal deleksamen for utdanningene. Vi ber om høringsinstansenes innspill på en mulig innføring av nasjonal deleksamen i jus for de barnevernsfaglige masterutdanningene

Oslo kommune støtter forslaget om en nasjonal deleksamen i juss, ettersom juss utgjør en av flere grunnleggende kompetanseområder for å kunne utføre godt barnevernarbeid. At deleksamenen er nasjonal vil etter vårt syn bidra til å sikre at kandidatene har et felles og enhetlig utgangspunkt for å vurdere om vilkår er oppfylt, samt analytisk og kritisk kompetanse knyttet til arbeidets juridiske muligheter og rammer. Ettersom kandidatene ikke er, eller skal være, jurister, støttes forslaget under forutsetning av at det sikres at opplæring i juss ikke går på bekostning av andre barnevernfaglige ferdighets- og kompetanseområdene beskrevet i retningslinjene.

9) Praksisstudier kan beskrives i forskriften, men skal da beskrives på et overordnet nivå. Detaljert beskrivelse av praksisstudiene skal skje ved den enkelte utdanningsinstitusjon. Det er ikke lagt inn krav om praksisstudier i utdanningene. Utdanningsinstitusjonene kan likevel tilby praksisstudier som en del av utdanningene. Vi ber høringsinstansene særlig vurdere om det bør forskriftsfestes krav til praksis i utdanningene eller om dette kan vurderes ved den enkelte utdanningsinstitusjon?

Oslo kommune vurderer at det bør forskriftsfestes krav til praksis i utdanningen.

Departementet skriver at retningslinjene skal vektlegge utvikling av blant annet klinisk kompetanse. Det vises til at studentenes ferdigheter kan oppøves gjennom arbeid med teoretiske og praktiske problemstillinger, samt dra veksler på erfaring fra praksisperioder i bachelor utdanningene eller fra relevant arbeidserfaring.

Oslo kommune vurderer at læringsutbyttebeskrivelsen krever at studentene har eller får mer klinisk erfaring enn det man kan opparbeide seg gjennom praksisstudiene i bachelorutdanningene. Dersom det ikke er krav til klinisk arbeidserfaring ved opptak til masterstudiet, mener Oslo kommune at det vil være nødvendig å sikre at studentene får praksisstudier i masterutdanningen.

Praksisnær undervisning bør innebære kontakt med barnevernfeltet eller styrkes ved at feltet på ulike måter tas inn i undervisningen. Det er svært viktig å ha god teoretisk forståelse, men det er også viktig å huske på at barnevern er et praktisk yrke som krever stor handlingskompetanse og praktiske ferdigheter. Utdanningen bør derfor ha en god teoretisk base kombinert med høy andel praktisk trening der saksbehandler- eller miljøterapeut rollen er fokus. Oslo kommune mener at praksisnærhet og erfaring fra arbeidslivet er et av de aller viktigste komponentene for å lykkes i å skape gode barnevernarbeidere. Det er helt avgjørende at studiene tilbyr veiledet praksis.

10) Har du/dere andre innspill enn det dere allerede har gitt ovenfor?

Oslo kommune er bekymret for at de beskrevne læringsutbyttebeskrivelsene er for ambisiøse for en utdanning med 120 studiepoeng over 2 år. Det legges opp til mål om å ha avansert kunnskap og ferdigheter innenfor flere store og viktige områder men Oslo kommune frykter at det vil være fare for at studentene får mer generell enn avansert kunnskap på de ulike delområdene.

Oslo kommune anbefaler at det jobbes videre med å konkretisere, avgrense og spesifisere utdanningenes faglige profil, slik at det er klart og entydig hvilken kompetanse de to mastergradene i barnevern leder til og hvordan de adskiller seg fra hverandre. Begrunnelsen for å ha to masterutdanninger som begge skal kvalifisere til arbeid i barneverntjenesten og på barneverninstitusjoner bør også fremgå av forskriften.

Dersom det blir et krav om masterutdanning for ansatte i barnevernet, er det viktig at det legges godt til rette for at medarbeidere som har blitt ansatt før kravet om master blir gjeldende, får tatt etterutdanning på en god og fleksibel måte. Det bør gis muligheter for å gi unntak fra kravet om master for erfarne medarbeidere, og utarbeide kriterier for dette. Det er viktig å unngå en situasjon der erfarne medarbeidere slutter i tjenesten, på grunn av en for rigid innretting av krav om masterutdanning. En slik utfasing av erfarne medarbeidere vil utgjøre en alvorlig svekkelse av den samlede kompetansen som barnevernet besitter i dag, og sånn sett bidra til det motsatte av hva departementet ønsker å oppnå.

Med vennlig hilsen

Inga Marte Thorkildsen

Byråd